

การสอนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาที่ส่งผลต่อความตระหนักในวัฒนธรรมไทย
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

The Use of Field Trip Study Methods Effect on Thai Culture Awareness and Learning
Achievement for Students in the Program of Information Technology,
Suan Dusit Rajabhat University

ฐิติยา เนตรวงษ์¹

Titiya Netwong

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) จัดการเรียนการสอนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาที่ส่งผลต่อความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 2) เปรียบเทียบความตระหนักในวัฒนธรรมไทยก่อนและหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษา 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษา และ 4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการจัดการศูนย์บริการสารสนเทศ จำนวน 56 คน ตอเรียน A1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบประเมินความตระหนักในวัฒนธรรมไทย และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) t-test dependent และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

1) การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาสามารถเพิ่มความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้แก่ นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้

2) ความตระหนักในวัฒนธรรมไทยหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4) ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.773$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: ทัศนศึกษา ความตระหนักในวัฒนธรรมไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพฯ 10300

¹ Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit Rajabhat University, Bangkok, 10300

Abstract

This research aims were 1) teaching by field trip effective to Thai culture awareness and learning achievement for students in the Program of Information Technology, Suan Dusit Rajabhat University 2) to compare students' on Thai culture awareness before and after undertaking teaching by field trip 3) to compare students' on learning achievement before and after undertaking teaching by field trip and 4) to analysis correlation between Thai culture awareness and learning achievement after undertaking teaching by field trip. The research sample consisted of 56 students section A1 who registered in the Information Center Management of Information Technology Program in 2012 academic year. The employed research instruments were the questionnaire to assess opinions toward the Thai culture awareness and learning achievement test for students in the Program of Information Technology, Suan Dusit Rajabhat University. Research data were statistically analyzed using the percentage (%), mean (\bar{X}), the standard deviation (S.D), t-test dependent and Pearson's Product Moment correlation coefficient. The results of research were follows:

- 1) the using of field trip study methods were increase Thai culture awareness and learning achievement for students in the Program of Information Technology, Suan Dusit Rajabhat University
- 2) post-test scores for Thai culture awareness were significantly higher than pre-test scores at .05 significant level
- 3) post-test scores for learning achievement were significantly higher than pre-test scores at .05 significant level
- 4) the correlation between Thai culture awareness and learning achievement were rather high level ($r = 0.773$) at .05 significant level.

Key words: field trip, Thai culture awareness, learning achievement

Email: kana_un@yahoo.com

คำนำ

วิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนและเดินทางไปศึกษาเรียนรู้ ณ สถานที่อันเป็นแหล่งความรู้ในเรื่องนั้น นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนปกติ โดยมีการศึกษาสิ่งต่างๆ ในสถานที่นั้นตามกระบวนการหรือวิธีการที่ได้วางแผนไว้และมีการอภิปรายสรุปการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ศึกษามา การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่เรียน ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง ได้ใช้แหล่งชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจ และเกิดเจตคติที่ดีทั้งสถานที่นั้นและต่อการเรียนรู้ (ทิตินา แชมมณี, 2551)

การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพจำเป็นต้องมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยอาศัยการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะปฏิบัติโดยอาศัยสถานการณ์จริงในสังคม และวิถีวัฒนธรรมของผู้เรียน

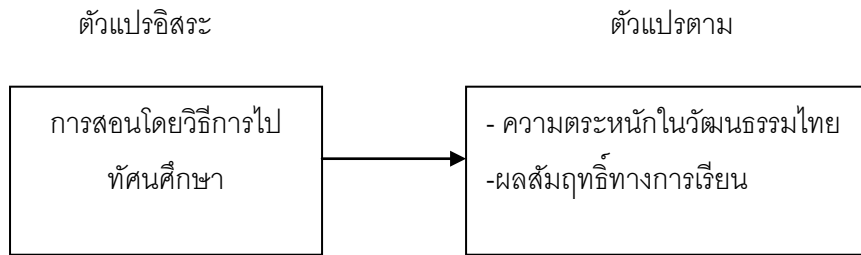
ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมไทยถือเป็นแหล่งเรียนรู้อันทรงคุณค่าส่งเสริมจิตสำนึกแห่งความเป็นไทย วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับคนทุกคนตลอดเวลา เพราะการดำรงชีวิตของคนล้วนแต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม คนจึงเป็นทั้งผู้สร้างสรรค์ พัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้เพื่อให้วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสมตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เมื่อวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนอยู่ตลอดเวลา และคนเป็นทั้งผู้สร้างและผู้ใช้วัฒนธรรม ดังนั้นการจะดำเนินงานทางด้านวัฒนธรรมจึงจำเป็นต้องให้คนมีส่วนร่วมในการสืบสานวัฒนธรรม ตระหนักในวัฒนธรรมไทย เห็นคุณค่าและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากที่สุด ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนด้วยการไปทัศนศึกษาโดยอาศัยเนื้อหาด้านศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและความตระหนักในวัฒนธรรมไทย จึงเป็นงานวิจัยที่ตอบสนองให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ควบคู่กับการสร้างนวัตกรรมโดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและได้ตระหนักในวัฒนธรรมไทยให้มีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้งในวัฒนธรรมไทย เพื่อผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาที่เรียนและแสวงหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมได้อีกทางหนึ่งอันเป็นการเผยแพร่ สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสู่สังคมรวมถึงการพัฒนาวิชาการของนักศึกษาให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนโดยสอดแทรกความตระหนักในวัฒนธรรมไทยในหลักวิชาการวิชาที่พออย่างสอดคล้องและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งจิตใจและวิชาการออกสู่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) จัดการเรียนการสอนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาที่ส่งผลต่อความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- 2) เปรียบเทียบความตระหนักในวัฒนธรรมไทยก่อนและหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- 4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

วิธีการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

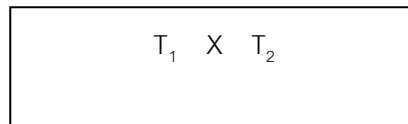

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา การจัดการศูนย์บริการสารสนเทศ ตอนเรียน A1 จำนวน 56 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โดยได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพราะรายวิชาดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การจัดการด้านสังคม และศิลปวัฒนธรรม

แบบแผนวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการทำกับการเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษา และใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design

X แทน ทดลอง (Experiment) หรือจัดกระทำ (Treatment)

T_1 แทน วัดก่อนการทดลอง (Pretest) หรือวัดตอนเริ่มต้นวิจัย

T_2 แทน วัดหลังการทดลอง (Posttest) หรือวัดตอนสิ้นสุดวิจัย

2. เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาแล้ว ผู้เรียนจะทำแบบประเมินความตระหนักในวัฒนธรรมไทย และแบบทดสอบหลังเรียนทันที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความตระหนักในวัฒนธรรมไทย

1.1 ลักษณะของเครื่องมือ ประกอบด้วยแบบตรวจรายการ (Check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และแบบปลายเปิด (The opened form) รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้ ตอนที่ 1 แบบตรวจสอบรายการ (Check list) เพื่อสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้เรียน คือ เพศ และเกรดเฉลี่ย ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความตระหนักในวัฒนธรรมไทย โดยแยกประเด็นคำถามเป็น 4 ด้านคือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม มีข้อความคำถาม 5 ข้อ 2) ด้านคุณค่าและความเคารพในวัฒนธรรม มีข้อความคำถาม 5 ข้อ 3) ด้านความสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรมไทย มีข้อความคำถาม 5 ข้อ และ 4)

ด้านกิจกรรมเพื่อความตระหนักในวัฒนธรรมไทย มีข้อคำถาม 5 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรมไทยและการจัดการเรียนการสอนลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (The opened form)

1.2 การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยศึกษาข้อมูลให้ครอบคลุมประเด็นการ วัดความตระหนักในวัฒนธรรมไทยตามแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2553) เพื่อเป็น แนวทางในการจัดทำแบบประเมินความตระหนักในวัฒนธรรมไทย แล้วสร้างแบบประเมินความตระหนักใน วัฒนธรรมไทย ตามกรอบในประเด็น ด้านความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม ด้านคุณค่าและความเคารพใน วัฒนธรรม ด้านความสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรมไทย และด้านกิจกรรมเพื่อความตระหนักใน วัฒนธรรมไทย แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาค่าสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ หรือ IOC (Item Objective Congruence) แล้วทำการ ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาซึ่งมี คุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าความเที่ยง (Reliability) จากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากผลการทดลองใช้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .886 ปรับปรุงแบบประเมิน แล้วนำไปใช้จริงโดยการนำไปเก็บ ข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบอัตนัยจำนวน 8 ข้อ

2.2 การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย กำหนดและเขียนวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม สร้างตารางวิเคราะห์ข้อทดสอบ (Test Blueprint) แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านวัดผล และประเมินผล ตรวจสอบและพิจารณาให้ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตร สร้างข้อสอบเป็นแบบอัตนัย จำนวน 8 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบที่ได้ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบด้านความเที่ยงตรง (Validity) คือ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content) และความเหมาะสมในด้านภาษา (Wording) โดยประเมิน ความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย หรือ IOC (Item Objective Congruence) ปรับปรุงแบบทดสอบ ตามข้อเสนอแนะแล้วนำไปใช้จริงโดยการนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วอภิปรายผลในรูปความเรียงประกอบตาราง

2. แบบประเมินความตระหนักในวัฒนธรรมไทยส่วนที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่และร้อยละ ส่วนในตอนที่ 2 แบบประเมินความตระหนักในวัฒนธรรมไทย มีเกณฑ์การให้ คะแนน 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตตามช่วงระดับคะแนน (Class interval) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สุดท้ายในตอนท้าย 3 ข้อเสนอแนะจัดกลุ่มและบรรยายเรียงตามลำดับความถี่

3. เปรียบเทียบความตระหนักในวัฒนธรรมไทยก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการไปทัศนศึกษา โดยใช้สถิติ t-test dependent

4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีการไปทัศนศึกษา โดยใช้สถิติ t-test dependent

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษา โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

0.81 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์สูง
0.61 – 0.80	ความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง
0.41 – 0.60	ความสัมพันธ์ปานกลาง
0.21 – 0.40	ความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
ต่ำกว่า 0.21	ความสัมพันธ์ต่ำ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การทัศนศึกษาสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตระหนักในวัฒนธรรมไทยได้ โดยผู้เรียนได้แบ่งกลุ่มไปทัศนศึกษาร่วมกัน ณ ศูนย์บริการสารสนเทศทางวัฒนธรรมที่ผู้เรียนสนใจ ผู้เรียนจะเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงานและวิธีการแสวงหาความรู้ในเรื่องใกล้ตัว และได้รับโอกาสศึกษาในเรื่องที่ตนสนใจจึงทำให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จและได้ผลงานตามที่คาดหวังสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคแบบกลุ่มสืบสอบ (Group Investigation: GI) โดยซาแรน และซาแรน (Sharan and Sharan, 1990) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาความรู้เป็นกลุ่มในเรื่องที่ตนเองสนใจเป็นหลัก วิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้โดยการร่วมมือกันวิเคราะห์และแสวงหาความรู้ร่วมกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของเชมณัฐ มิ่งศิริธรรม (2552) ที่ระบุว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจร่วมกันและมีโอกาสเลือกตามความสนใจร่วมกัน

2. เปรียบเทียบความตระหนักในวัฒนธรรมไทยก่อนและหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาของผู้เรียน นำเสนอดังตารางที่ 1

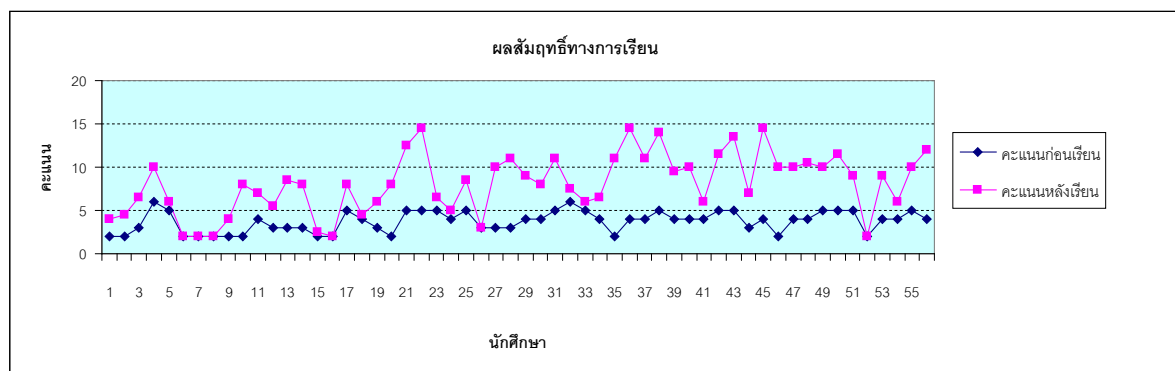
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความตระหนักในวัฒนธรรมไทยก่อนและหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

รายการประเมิน	ก่อนเรียน			หลังเรียน			p
	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
1. ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม	3.19	0.33	ปานกลาง	4.10	0.50	มาก	0.000*
2. คุณค่าและความเคารพในวัฒนธรรม	3.36	0.30	ปานกลาง	4.20	0.43	มาก	0.000*
3. ความสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรมไทย	3.33	0.34	ปานกลาง	4.19	0.52	มาก	0.000*
4. กิจกรรมเพื่อความตระหนักในวัฒนธรรม	3.35	0.30	ปานกลาง	4.18	0.44	มาก	0.000*
ภาพรวม	3.30	0.26	ปานกลาง	4.48	0.39	มาก	0.000*

*p< 0.05

ความตระหนักในวัฒนธรรมไทยหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยภาพรวมความตระหนักหลังการเรียนอยู่ในระดับมาก จึงกล่าวได้ว่า การไปทัศนศึกษาศูนย์บริการสารสนเทศด้านศิลปวัฒนธรรมที่ผู้เรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมจากการไปทัศนศึกษา ร่วมกันสามารถสร้างความตระหนักในวัฒนธรรมไทยให้สูงขึ้นได้ สอดคล้องกับแนวคิดของทีศนา แซมมณี (2551) ที่ระบุว่า การสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง มีการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนและความเป็นจริง ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นและชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมถึงเอื้อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะต่างๆ จำนวนมาก เช่น ทักษะการวางแผน ทักษะการประสานงาน ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการแสวงหาความรู้ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมต่างๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความเสียสละ เป็นต้น

3. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาของผู้เรียนนำเสนอด้วยภาพที่ 1 และตารางที่ 2

ภาพที่ 1 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนเรียน	3.90	1.08	10.545	55	0.000
หลังเรียน	8.04	3.47			

*p< .05

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างพบว่ามีค่า Sig. น้อยกว่า .05 (Sig. = 0.000) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 8.04$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 3.90$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นเมื่อเรียนด้วยการไปทัศนศึกษา จึงกล่าวได้ว่าวิธีการเรียนดังกล่าวเป็นวิธีการที่สามารถบูรณาการร่วมกันให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนโดยใช้กิจกรรมและกระบวนการกลุ่มได้ทัศนศึกษาร่วมกันตามศักยภาพของผู้เรียนและเกิดการพัฒนาตามความเหมาะสมของตนเอง

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

	ความตระหนักในวัฒนธรรมไทย		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		r
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ภาพรวม	4.17	0.39	8.04	3.47	0.773

*p< 0.05

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 % พบว่าภาพรวมความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กัน โดยตัวแปรทั้งสองสัมพันธ์ตามกันในทิศทางบวกในระดับค่อนข้าง

สูง ($r = 0.773$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือกล่าวได้ว่าความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การสร้างความรู้ความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนวิชา การจัดการ ศูนย์บริการสารสนเทศ ของนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สามารถเสริมสร้างได้ด้วยการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการไปทัศนศึกษา ณ ศูนย์บริการสารสนเทศด้านวัฒนธรรม โดยความตระหนักในวัฒนธรรมไทยหลังเรียนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนและความตระหนักหลังการเรียนอยู่ในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนพัฒนาขึ้นร้อยละ 20.7 ซึ่งความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการไปทัศนศึกษาส่งผลต่อความตระหนักในวัฒนธรรมไทยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับเนื้อหาอื่นๆ ในการวางแผน กำหนดกิจกรรม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและส่งผลถึงความตระหนักหรือทักษะต่างๆ อาทิ ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการคิด หรือความตระหนักในด้านความเป็นไทย ความตระหนักระหว่างวัฒนธรรม เป็นต้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการไปทัศนศึกษาจะต้องอาศัยกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ความรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม ดังนั้นจึงต้องเตรียมความพร้อมของผู้เรียนที่แจ้งสร้างความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกสถานที่ที่ตนสนใจ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม. 2552. การพัฒนารูปแบบการเรียนบนเว็บเชิงบูรณาการระหว่างการเรียนแบบร่วมมือกับการเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมการเรียนด้วยการนำตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศนา แคมมณี. 2551. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 8. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2553. ร่วมกันหวงแหนศิลปวัฒนธรรมของชาติ เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย. แหล่งที่มา: <http://www.culture.go.th/Knowledge/idea.html>, 30 มีนาคม 2554.
- Sharan, Y. and Sharan, S. 1990. Group investigation cooperation learning. *Education Learning*. 47(4): 17-21.